

ความเห็นต่อ “มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่
คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 1 (Thailand Taxonomy Phase 1)”

เปรียบเทียบกับข้อคิดเห็นของ Fair Finance Thailand ต่อ
ร่าง Thailand Taxonomy ม.ค. 2566 และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดย

แนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมประเทศไทย (Fair Finance Thailand)

7 สิงหาคม 2566

เนื่องจากแนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมประเทศไทย (Fair Finance Thailand, “แนวร่วมฯ”) ได้นำส่งข้อคิดเห็นต่อเอกสาร ร่างมาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม หรือ Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566 ที่ผ่านมา¹

เนื่องจากคณะทำงานผู้จัดทำมาตรฐานดังกล่าว นำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) (“คณะทำงาน”) ได้เผยแพร่ Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ต่อสาธารณะแล้ว² เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2566 แนวร่วมฯ จึงได้เปรียบเทียบเอกสารฉบับสมบูรณ์ กับข้อคิดเห็นของแนวร่วมฯ ต่อฉบับร่าง พร้อมข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการนำ Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 ไปใช้ในภาคปฏิบัติต่อไป

โดยสรุป แนวร่วมฯ เห็นว่า Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงหลายประการเมื่อเทียบกับฉบับร่าง (ดูรายละเอียดรายประเด็นในตาราง 1 หน้าถัดไป) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังมีหลายประเด็นที่เอกสารฉบับสมบูรณ์ยังไม่ปรับปรุง หรือปรับปรุงแล้วแต่แนวร่วมฯ เห็นว่ายังไม่เพียงพอต่อการบรรเทาความเสี่ยงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของกิจกรรม “สีเขียว” และ “สีเหลือง” บางรูปแบบที่สุมเสี่ยงว่าจะเป็น การ “ฟอกเขียว” (greenwashing) อีกทั้งเกณฑ์การจัดกลุ่มกิจกรรมในมาตรฐานนี้ก็ควรถูกนำไปใช้เพื่อยกระดับ “การเงินที่ยั่งยืน” ของสถาบันการเงินต่างๆ แนวร่วมฯ จึงมีข้อเสนอแนะต่อคณะทำงานผู้จัดทำ Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 สำหรับการนำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้จริงในภาคปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. คณะทำงานควรพัฒนาฐานข้อมูลกลางที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้จากช่องทางออนไลน์ เพื่อรวบรวมข้อมูลโครงการทั้งหมดที่ใช้เกณฑ์ Thailand Taxonomy รวมถึงเผยแพร่ “แผนการปรับปรุงการดำเนินงานเพิ่มเติม” และรายชื่อผู้จัดทำแผนดังกล่าวต่อสาธารณะ สำหรับกรณีที่กิจกรรม โครงการ หรือบริษัทที่นำมาพิจารณาผ่านเกณฑ์สีเขียวหรือสีเหลือง แต่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ การไม่สร้างผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ (Do No Significant Harm: DNSH) และ/หรือ ข้อกำหนด มาตรการขั้นต่ำในการป้องกันผลกระทบทางสังคม (Minimum Social Safeguards: MSS) โดย Thailand Taxonomy ระบุว่า “กิจกรรม โครงการ หรือบริษัทดังกล่าวอาจได้รับพิจารณาว่าผ่านเกณฑ์กิจกรรมสีเขียวหรือสีเหลืองได้ก็ต่อเมื่อบริษัทที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการยื่นแผนการปรับปรุงการดำเนินงานเพิ่มเติมและควรดำเนินงานตามแผนดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปีหลังจากการประเมินผล”
2. คณะทำงานควรออกมาตรการส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศของ “ผู้ประเมินภายนอก” (third party assessor) ทั้งระดับบุคคลและนิติบุคคล อาทิ หลักสูตรการจัดอบรม การขึ้นทะเบียนผู้สนใจเป็นผู้ประเมิน เป็นต้น และส่งเสริมให้ภาคเอกชนว่าจ้างผู้ประเมินภายนอกมาทำหน้าที่กลั่นกรอง

¹ สามารถเข้าถึงเอกสารได้จาก <https://fairfinancethailand.org/news/2023/thailand-taxonomy-comments/>

² สามารถเข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/financial-innovation/sustainable-finance/green/Thailand-Taxonomy.html>

กิจกรรม/โครงการ/บริษัทว่าตรงตามเกณฑ์กิจกรรมสีเขียวหรือสีเหลืองหรือไม่ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ การไม่สร้างผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ (Do No Significant Harm: DNSH) และข้อกำหนด มาตรการขั้นต่ำในการป้องกันผลกระทบทางสังคม (Minimum Social Safeguards: MSS)

3. ธปท. ควรนำเกณฑ์การจัดกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ใน Thailand Taxonomy ไปบูรณาการเป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูล (disclosure rules) สำหรับสถาบันการเงินที่อยู่ใต้การกำกับของ ธปท. เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อน “การธนาคารที่ยั่งยืน” และยกระดับความโปร่งใสของภาคธนาคาร ยกตัวอย่างเช่น ระบุให้สถาบันการเงินเปิดเผยขนาดและจำนวนกิจกรรม/โครงการ/บริษัท “สีเขียว” “สีเหลือง” “สีแดง” ที่ต้นให้การสนับสนุนทางการเงิน ในอุตสาหกรรมพลังงานและขนส่ง ตามนิยามใน Thailand Taxonomy รวมถึงเปิดเผยสัดส่วนต่อพอร์ตสินเชื่อบริษัททั้งหมดในอุตสาหกรรมนั้นๆ ในกรณีที่ให้การสนับสนุนทางการเงินเป็นสินเชื่อ
4. เนื่องจากคณะทำงานสื่อสารความตั้งใจตลอดมาว่า เอกสาร Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 เป็น “living document” ที่สามารถทบทวนอยู่เสมอเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป แนวร่วมฯ จึงเสนอให้คณะทำงานพิจารณาจัดตั้งกลไกประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder engagement) เพื่อประเมินผลของการนำ Thailand Taxonomy ไปใช้ในภาคปฏิบัติ และทบทวนความเหมาะสมของหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเป็นระยะๆ

ตาราง 1 เปรียบเทียบร่าง Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 ฉบับ ธ.ค. 2565 กับฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 2566 และความเห็นของแนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมประเทศไทย (Fair Finance Thailand)

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ธ.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
นิยามของกิจกรรมสีเขียว (Amber)	นิยามของกิจกรรมที่เข้าข่ายสีเขียว (Amber) ยึดตามเส้น “NDC” ของไทย	แนวร่วมฯ เสนอว่า สำหรับ Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 นิยามของกิจกรรมที่เข้าข่ายสีเขียว (Amber) อย่างน้อยควรจะต้องไม่เกินเส้น “Below 2 Degrees” แทนที่จะยึดตามเส้น “NDC” ดังที่คณะทำงานฯ ระบุ และดังนั้น ตัวเลขในตารางที่ 11 สำหรับกิจกรรม Amber ก็ต้องลดลงไปด้วย	ไม่เปลี่ยนแปลงจากฉบับร่างฯ แต่เพิ่มคำอธิบายเพิ่มเติม เช่น “เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่ยังคงมีการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับเส้นทางการเปลี่ยนผ่านไปสู่กิจกรรมสีเขียวตามความตกลงปารีส (เป้าหมาย 1.5 องศาเซลเซียส) ในระยะแรก แนวทางการลดคาร์บอนตาม NDC ของประเทศไทย จึงจะถูกนำมาใช้เพื่อกำหนดเงื่อนไขและตัวชี้วัดในการประเมินสำหรับกิจกรรมสีเขียวที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่าน”	คงความเห็นเดิมที่เคยเสนอต่อฉบับร่าง ธ.ค. 65 เนื่องจากฉบับสมบูรณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ
โรงไฟฟ้าพลังงานร่วม (co-generation)	ไม่รวมกิจกรรม โรงไฟฟ้าพลังงานร่วม (co-	ควรรวมกิจกรรมดังกล่าวใน Thailand Taxonomy ระยะที่ 1	เพิ่ม co-generation เข้ามาในหัวข้อ 4.1.9. โดยเน้นเฉพาะ “การผลิตความร้อนหรือความเย็นและไฟฟ้า	การเพิ่มเนื้อหาข้อนี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของแนวร่วมฯ และสอดคล้องกับ EU Taxonomy แต่การรวมเทคโนโลยีบางประเภท

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ๕.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
	generation) ทั้งที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก	ด้วย โดยอาจประยุกต์ใช้เงื่อนไข และตัวชี้วัดของ EU Taxonomy	ร่วมกันโดยใช้แหล่งพลังงาน <u>หมุนเวียน</u> ” เท่านั้น (Cogeneration of heating/ cooling and power using renewable sources of energy)	ที่ยังมีข้อถกเถียงถึงความปลอดภัยและต้นทุน เช่น ไฮโดรเจนสีเขียว เข้ามาใน “ก๊าซ หมุนเวียน” (ซึ่งอาจเข้าข่าย “เขียว” ตามเกณฑ์ Taxonomy ฉบับนี้) แปลว่าควรต้องมีการ ทบทวนและปรับปรุง Taxonomy เป็นระยะๆ
เงื่อนไขและตัวชี้วัด ของโครงการผลิต ไฟฟ้าจากก๊าซ ธรรมชาติ	กำหนดเงื่อนไข Green, Amber, Red ของ โครงการผลิตไฟฟ้าจาก ก๊าซธรรมชาติ ในข้อ 4.1.6	ร่างฯ มีความไม่ชัดเจน และยังไม่ รวมเงื่อนไขใน EU Taxonomy สำหรับการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซ ธรรมชาติอีกหลายข้อ ซึ่งแนวร่วมฯ เห็นว่าคณะทำงานฯ ควรรวมหลาย ข้อเข้ามาเป็นเงื่อนไขและตัวชี้วัด ของกิจกรรมดังกล่าวด้วย	เพิ่มเติมเงื่อนไขและตัวชี้วัดของ โครงการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติ เช่น ระบุอย่างชัดเจนว่า โรงไฟฟ้าใหม่ หมายถึง โครงการที่ได้รับใบอนุญาต ก่อสร้างหลัง 31 ๕.ค. 2566, เพิ่ม เกณฑ์สีเหลือง, กำหนดให้มี third party มาตรวจสอบว่าเป็นไปตาม เกณฑ์สีเหลือง และเผยแพร่รายงาน ตรวจสอบต่อสาธารณะ	การเพิ่มเติมเงื่อนไขและตัวชี้วัดของโครงการ ผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติใน Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ บางข้อสอดคล้องกับความเห็น ของแนวร่วมฯ แต่ยังคงมีความเห็นบางข้อที่ฉบับ สมบูรณ์ยังไม่แก้ไข เช่น 1) “ไฮโดรเจนสีเขียว” ยังถูกระบุในเอกสาร (แนวร่วมฯ เสนอว่า ควร ระบุว่าเป็นไฮโดรเจนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการ ผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล) และ 2) ไม่ระบุว่า กิจกรรมกักเก็บและดักจับคาร์บอนจะต้อง เป็นไปตามเงื่อนไขในภาคผนวก (Annex) ของ EU Taxonomy

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ธ.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
เงื่อนไขและตัวชี้วัด ของโครงการผลิต ไฟฟ้าจากขยะ	กำหนดเงื่อนไข Green, Amber, Red ของ โครงการพลังงานชีวภาพ ในข้อ 4.1.5	แนวร่วมฯ เห็นว่า โรงไฟฟ้าชีวมวล ที่ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงก็ดี โรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานความร้อนที่ใช้ขยะมาเป็นเชื้อเพลิง (คัด แยกขยะชุมชนและแปรรูปเป็น เชื้อเพลิงที่เรียกว่า RDF – Refuse-Derived Fuel ซึ่งยังไม่อยู่ในร่าง Thailand Taxonomy ระยะที่ 1) ก็ดี ไม่ควรถูกจัดหมวดหมู่เป็น “กิจกรรมเขียว” แม้แต่น้อย เนื่องจากโครงการเหล่านี้ก่อมลพิษ หลายชนิดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม	กำหนดเงื่อนไขสีเขียว (Green) และสี เหลือง (Amber) ของโครงการ พลังงานชีวภาพในข้อ 4.1.5 เพิ่มเติม ว่า วัตถุดิบทุกชนิดมีสิทธิเข้าเกณฑ์ ยกเว้น วัตถุดิบ 3 ประเภทต่อไปนี้ ● ไม้ (และชีวมวลประเภททำ จากไม้ทั้งหมด) ● สาหร่าย ● ขยะมูลฝอยชุมชน (Municipal Solid Waste: MSW) ที่ย่อยสลายได้ทาง ชีวภาพ รวมถึงกากตะกอน น้ำเสียและเศษอาหาร	เห็นว่า Taxonomy ทางกร ได้ปรับปรุงตาม ความเห็นของแนวร่วมฯ แล้ว
เงื่อนไขและตัวชี้วัด ของโครงการผลิต ไฟฟ้าพลังน้ำ	กำหนดเงื่อนไข Green, Amber, Red ของ	แนวร่วมฯ เสนอว่า ควรเพิ่มเติม เกณฑ์ Do No Significant Harm (DNSH) ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับ	กำหนดเงื่อนไข DNSH เพิ่มเติม สำหรับโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ใน ข้อ 3.4.2 ตัวอย่างเนื้อหา เช่น	Taxonomy ทางกร ได้ปรับปรุงตามความเห็น ของแนวร่วมฯ บางส่วน แต่ยังไม่รัดกุมเพียงพอ โดยเฉพาะยังไม่นำเกณฑ์ใน EU Taxonomy ที่

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ธ.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
	โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำในข้อ 4.1.3	โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ เพื่อสร้างหลักประกันว่าโครงการดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยอาจประยุกต์ใช้เกณฑ์ DNSH สำหรับโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ของ EU Taxonomy	“โรงไฟฟ้าแห่งใหม่ไม่ควรก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้สภาพหรือศักยภาพที่ดีของแหล่งน้ำใด ๆ ในเขตลุ่มแม่น้ำเดียวกันเกิดการเสื่อมสภาพหรือเกิดความเสียหายอย่างถาวร” และ “โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำจะต้องมีมาตรการบรรเทาผลกระทบทั้งหมดเท่าที่เป็นไปได้ทั้งในเชิงเทคนิคและเชิงระบบนิเวศเพื่อลดผลกระทบในเชิงลบต่อน้ำและแหล่งที่อยู่อาศัยที่ได้รับความคุ้มครอง (protected habitats) ของสัตว์และพืชซึ่งต้องพึ่งพาน้ำโดยตรง” เป็นต้น	เกี่ยวข้องมาใช้ทั้งหมด ข้อที่สำคัญ เช่น “ผู้ดำเนินโครงการจัดทำโครงการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อแหล่งน้ำทั้งหมดในลุ่มน้ำเดียวกัน ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อถิ่นที่อยู่อาศัยที่ได้รับการคุ้มครอง พันธุ์พืชและสัตว์ที่อาศัยแหล่งน้ำ รวมถึงการวิเคราะห์เส้นทางอพยพของปลา ตลอดจนประเมิน ผลกระทบสะสม ของโครงการใหม่ดังกล่าว กับโครงการอื่นๆ ที่มีอยู่เดิมหรืออยู่ในแผนการก่อสร้างในลุ่มน้ำเดียวกัน”
มาตรการขั้นต่ำในการป้องกันผลกระทบทางสังคม (Minimum	อ้างอิง IFC Performance Standards ในการระบุ “ข้อบังคับขั้นต่ำ [ของ	1. ร่างฯ ยังไม่รวม IFC Performance Standard 3 ว่าด้วยการป้องกันมลพิษและประสิทธิภาพในการใช้	1. เพิ่มเติม IFC Performance Standard 3: การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการป้องกันมลพิษ แต่มีการระบุ	เนื้อหาส่วนใหญ่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของแนวร่วมฯ ยกเว้นว่ามีภาระระบุข้อยกเว้น “ในส่วนที่ไม่ขัดแย้งกับข้อกำหนด DNSH ของ Taxonomy” สำหรับการใช้ IFC

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ธ.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
Social Safeguards: MSS)	MSS] ที่ผู้ดำเนินกิจกรรม ควรปฏิบัติตาม”	ทรัพยากร และ Performance Standard 6 ว่าด้วยการ อนุรักษ์ความหลากหลายทาง ชีวภาพ ทั้งที่ทั้ง 2 มาตรฐาน ดังกล่าวเป็นมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมของ Thailand Taxonomy โดยตรง 2. ควรอ้างอิงสนธิสัญญาหลักด้าน สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อาทิ ICESCR และ มาตรฐานสากลด้านสิทธิ มนุษยชน อาทิ หลักการชี้แนะ ของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจ กับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human	ข้อจำกัดว่า “ในส่วนที่ไม่ขัดแย้ง กับข้อกำหนด DNSH ของ Taxonomy” และ IFC Performance Standard 6: การอนุรักษ์ความหลากหลายทาง ชีวภาพ 2. เพิ่มการอ้างอิง กฎหมายบัญญัติ ด้านสิทธิมนุษยชนระหว่าง ประเทศ 3 ฉบับ เป็นส่วนหนึ่ง ของ MSS ได้แก่ ปณิญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, ICCPR, ICESCR แต่ยังไม่มีการอ้างอิง หลักการชี้แนะ UNGPs	Performance Standard 3 และยังไม่มีการ อ้างอิงหลักการชี้แนะ UNGPs เป็นข้อบังคับขั้น ต่ำของ MSS

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ๕.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
		Rights: UNGPs) ตามหลักเกณฑ์ใน EU Taxonomy		
มาตรการขั้นต่ำในการป้องกันผลกระทบทางสังคม (Minimum Social Safeguards: MSS) สำหรับโครงการความเสี่ยงสูง	ไม่มีการระบุ MSS เพิ่มเติมสำหรับโครงการ ความเสี่ยงสูง	สำหรับโครงการขนาดใหญ่ที่อาจส่งผลกระทบข้ามพรมแดน แนวร่วมฯ เสนอว่าควรรวมการประเมินผลกระทบข้ามพรมแดน ตามกติกาหรือข้อตกลงในระดับภูมิภาคหรือสากล เข้าไว้ในเกณฑ์ MSS ด้วย ยกตัวอย่างเช่น ผู้ดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ควรจัดทำ “รายงานผลกระทบข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง” ตามแนวปฏิบัติ Transboundary Environmental Impact Assessment in the Lower	ไม่เปลี่ยนแปลงจากฉบับร่างฯ	คงความเห็นเดิมที่เคยเสนอต่อฉบับร่าง ๕.ค. 65 เนื่องจากฉบับสมบูรณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ

ประเด็น	เนื้อหาในร่าง Thailand Taxonomy ธ.ค. 65	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา ในร่าง ม.ค. 2566	เนื้อหาใน Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66	ความเห็นของ แนวร่วมฯ ต่อเนื้อหา Thailand Taxonomy ฉบับสมบูรณ์ มิ.ย. 66
		Mekong River Basin (TbEIA) ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง		
การจัดทำ “แผนการเยียวยา” สำหรับโครงการสีเขียวและเหลืองที่ไม่ผ่านเกณฑ์ DNSH และ MSS	อนุญาตให้ผู้ดำเนินโครงการสามารถจัดทำ “แผนการเยียวยา” (remedial plan) ได้สำหรับโครงการสีเขียวและสีเหลืองที่ไม่ผ่านเกณฑ์ DNSH และ MSS	ไม่เห็นด้วยอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากการอนุมัติให้ส่ง “แผนการเยียวยา” ดังกล่าว นอกจากจะขาดการอ้างอิงมาตรฐานหรือหลักการสากลใดๆ แล้ว ยังสุ่มเสี่ยงอย่างยิ่งที่จะเปิดช่องให้เกิดการ “ฟอกเขียว” (greenwash) ขนานใหญ่ โดยผู้ดำเนินโครงการที่ไม่มีเจตนาจะออกแบบโครงการและวางมาตรการบรรเทาผลกระทบที่ผ่านเกณฑ์ DNSH และ MSS	ยังเปิดช่องให้ผู้ดำเนินโครงการทำ “แผนการเยียวยา” ซึ่งยังคงไม่มีการอ้างอิงมาตรฐานสากลใดๆ แต่เพิ่มข้อเสนอแนะ (ไม่ใช่ข้อบังคับ) ว่า ผู้ดำเนินกิจกรรม “ควรดำเนินงานตามแผนดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี หลังจากการประเมินผล ทั้งนี้ ผู้ดำเนินกิจกรรมควรเปิดเผยแผนดังกล่าวต่อสาธารณชนเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลและติดตามสถานะของกิจกรรมโครงการ หรือบริษัทได้” (หน้า 79)	คงความเห็นเดิมที่เคยเสนอต่อฉบับร่าง ธ.ค. 65 เนื่องจากฉบับสมบูรณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ

เกี่ยวกับแนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมประเทศไทย (Fair Finance Thailand)

แนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมประเทศไทย (Fair Finance Thailand เว็บไซต์ www.fairfinancethailand.org) ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2561 สมาชิกประกอบด้วยบริษัทวิจัย 1 บริษัท และองค์กรภาคประชาสังคม 4 องค์กร ที่มีความสนใจร่วมกันในการติดตามผลกระทบและความท้าทายของธุรกิจธนาคาร และประสงค์จะร่วมกันผลักดันภาคธนาคารไทยให้ก้าวสู่แนวคิดและวิถีปฏิบัติของ “การธนาคารที่ยั่งยืน” (sustainable banking) อย่างแท้จริง ผ่านการนำมาตรฐาน Fair Finance Guide International (แนวปฏิบัติของแนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมนานาชาติ เว็บไซต์ www.fairfinanceguide.org) มาใช้ในการประเมินนโยบายด้านต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่เปิดเผยสู่สาธารณะ เริ่มจากปี พ.ศ. 2561 เป็นปีแรก

สมาชิกแนวร่วม Fair Finance Thailand ได้แก่

1. บริษัท ป่าสาละ จำกัด
2. International Rivers
3. มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค
4. มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLaw)
5. มูลนิธิบูรณะนิเวศ (EARTH)

